

בבא בתרא – פתיחה

קרא את הקדמת הרב שטיינזלץ וענה:

(א) מהן שלוש המסכתות המרכיבות את "מסכת נזיקין"?

(ב) בפסקה הראשונה ניתן למצוא שני הבדלים מרכזיים בין בבא קמא ובבא מציעא לעומת בבא בתרא, מהם שני ההבדלים?

(ג) מהו השינוי "המהותי" שבין מסכת זו לבין שאר הש"ס העוסק ברובו בענייני איסור, היתר ושאר חוקי התורה? (ניתן למצוא שתי נקודות)

(ד) מהם ארבעת הנושאים המרכזיים שבמסכתנו?

(ה) מהו המושג המרכזי במסכתנו?

(ו) מיהו הפרשן המרכזי במסכת זו?

(ז) כמה פרקים במסכת?

(ח) פרט נושאו של כל פרק.

דף ב' / בונין את הכתל באמצע

במהלך סוגייתנו תנסה הגמרא לברר את דין "היזק ראייה".

למד מהנקודתיים בדף ב' עד ג' "דאיצמנע מינך" וענה על השאלות הבאות:

1. הגמרא תמיהה על ההנחה כי "היזק ראייה לאו שמיה היזק".

(א) מהוא המקור הראשון ממנו תמיהה?

(ב) כיצד מיישבת מקור זה?

---

2. המקור השני הוא מכתל שנפל. באר את התמיהה ממקור זה ואת יישובה.

---

3. באר את שאלת הגמרא "ודקארי לה מאי קארי לה?".

---

4. (א) מהו ניסיון הקושי מ"כופין אותו לבנות...?"

(ב) כיצד מיישבת הגמרא ניסיון זה?

---

5. מהו הקושי ומהו היישוב מהת"ש "אין חולקין"?

---

6. מהו ומהו היישוב ב"דאמר רב נחמן...?"

דף ג. / "לישנא אחרינא"

במהלך סוגייתנו תמשיך הגמרא לנסות ולברר את דין "היזק ראייה".
למד דף ג' ד"ה: "לישנא אחרינא" עד הנקודתיים וענה על השאלות הבאות:

1. איזו "לישנא" נידונת בסוגיא זו?

---

2. הגמרא שואלת "אי הכי **'בונים את הכתל'!**?! 'בונים אותו' מיבעי ליה!"

- (א) תרגם.
 (ב) מהיכן לקוח המשפט המודגש?
 (ג) על מי או על מה שואלת הגמרא? פרט.
 (ד) באר את שאלת הגמרא.
 (ה) בסוגיא זו ישנה שאלה נוספת בסגנון דומה. צטטה.

---

3. "ואי 'היזק ראייה שמייה היזק' מאי איריא 'רצו'? אפילו לא רצו נמי!"

- (א) באר את שאלת הגמרא.
 (ב) רב אסי בשם רבי יוחנן עונה על שאלה זו, מה תשובתו?

---

4. "תנינא אימתי וכו'" – מה עניינו של קטע זה במהלך הסוגיא?

---

5. באר למסקנת הדברים מדוע נכתבה המשנה ב-ב. וגם ב-יא.!

דף ג' - ג' / "במאי אוקימתא למתני'..."

1. "במאי אוקימתא... בשאין בה דין חלוקה"

(א) באר את דברי הגמרא.

(ב) מהיכן לקוחה הבנה זו?

---

2. "מקום שנהגו לבנות..."

(א) מה ההבדל בין גויל לגזית לפי ריש הסוגיא? (העזר ברש"י)

(ב) מה ההבדל בין כפיסין ללבנים? (העזר ברש"י)

(ג) מה שואל / מציע רבה בריה דרבא?

(ד) באר: "גמרא גמירי לה"

---

3. "למימרא דבגזית..."

(א) סרטט סכמתית, עפ"י הבנת הגמרא, מקרה בו קיר העשוי מאבני גזית גובהו 12

אמות.

(ב) מהיכן הגיעה הגמרא להבנה הנ"ל? (רש"י)

---

4. "והא אמה טרקסין..."

(א) מהי "אמה טרקסין"?

(ב) מה הקושיא מאמה טרקסין?

(ג) כיצד נדחית קושיא זו?

---

5. "ובמקדש שני... כולו בפרוכת ממשכן" – סכם סוכיא זו במילותיך!

---

6. "איבעיא להו הן וסידן..."

- א) מה פירוש הביטוי "איבעיא להו"?
- ב) מהי שאלת הגמרא בהקשר לסוגיא?
- ג) מהי טענת רב נחמן בר יצחק? מהיכן מחזק טענתו?
- ד) מהי הטענה שכנגד ר"נ בר יצחק?
- ה) מהי מסקנת הגמרא ומה מקורה?

דף ד. – ד: / "הכל כמנהג המדינה..." עד המשנה

1. א) "הכל כמנהג המדינה" – מהיכן לקוח ציטוט זה?
 ב) עיין במקורו של ציטוט זה. ניתן להבינו בשני הקשרים לפחות, מהם?

---

2. "לא תווי מאי?" – באר את שאלת הגמרא.

---

3. מה תשובתה לשאלה הנ"ל?

---

4. "לפיכך אם נפל..."

- א) הגמרא שואלת במילה אחת שאלה מתבקשת. מהי?
 ב) מהי תשובת הגמרא?

---

5. "וכן בגינה מקום שנהגו לגדור..."

- א) באר "הא גופא קשיא".
 ב) פרט מדוע קשה לגמרא מדברי המשנה הנ"ל?
 ג) כיצד יישבו אב"י ורבא – כל אחד בדרכו – קושי הנ"ל?

---

6. "אלא אם רצה כונס לתוך שלו..." – למד מקטע זה עד המשנה. סכם את מהלך הגמרא במילותיך.

דף ד: – ה. / "המקיף את חבירו..." עד המשנה

1. למד את המשנה. עפ"י פשט המשנה מהי דעת ת"ק במקרים הבאים:

(א) גדר מקיף משלוש רוחותיו של ניקף.

(ב) גדר מקיף גם את הרוח הרביעית.

---

2. מהי נקודת המחלוקת עליה ר' יוסי חולק? ומה דעתו?

---

3. באר את דברי רב יהודה: "לא שנא עמד ניקף לא שנא עמד מקיף".

---

4. בגמרא מובאת מחלוקת בין רב הונא לחייא בר רב.

(א) בדעת מי מהתנאים חלקו?

(ב) באר דעתו של כל אחד מאמוראים הנ"ל.

---

5. "בשלמא לרב הונא..." עד "מגלגלין עליו את הכל".

(א) איזו נקודה ברורה על פי רב הונא אך קשה בדברי חייא בר רב?

(ב) מהן שלוש האפשרויות ליישב את חייא בר רב?

---

6. "לישנא אחרינא..." – למה מתייחסת לישנא זו? וכיצד?

---

7. סכם במילותיך את אירוע רוניא – רבינא הראשון!

דף ה' - ו' / משנה "כתל חצר שנפל..." - "לא פרעתי דמי"

1. במשנה מופיעים מס' דינים, באר אותם. (העזר ב' הלכה ברורה)

---

2. כתוב **בלשונך** את דברי ריש לקיש המופיעים בתחילת הגמרא.

---

3. אביי ורבה טוענים טענה.

(א) מהי?

(ב) מה נימוקה?

---

4. סיכום ביניים:

(א) האם ריש לקיש מקבל את טענת התובע או את טענת הנתבע?

(ב) האם אביי ורבה מקבלים את טענת התובע או טענת הנתבע?

(ג) לאחר דברי אביי ורבה הגמרא מצטטת קטע מתוך המשנה:

• מהו?

• האם מצדדת בטענת התובע או הנתבע?

---

5. הגמרא שואלת על המשנה "היכי דמי?".

(א) רשות: נסה לבאר מההקשר בגמרא מה כוונת שאלה זו.

(ב) הגמרא מעלה שתי אפשרויות להבנת ציטוט הנ"ל מהמשנה. מהן שתי

האפשרויות?

---

6. "אלמא עביד איניש..." - זוהי מסקנה הנובעת מתוך אחת מהאפשרויות לביאור המשנה.

- (א) לאיזו משתי האפשרויות מתייחסת מסקנה זו?
(ב) חזור עם מסקנה זו לדברי ריש לקיש, אב"י ורבא. האם היא מהווה קושיא או סיוע למאן דהו? פרט.

---

7. "שאני הכא דכל שפא ושפא..." - נסה להגדיר מה תפקידו של קטע זה בגמרא. (קושיא, דחיה, תירוץ, סיוע וכו')

---

8. "תא שמע" - הגמרא מנסה להוכיח מקטע אחר במשנה, המהלך דומה לנסיון הקודם רק הפוך. סכמו במילותיך.

---

9. מהי מסקנת הגמרא להלכה? (רשות: מהו החיזוק "מיתומים"?)

---

10. "איבעיא להו תבעו לאחר זמן..." - הגמרא לוקחת את מסקנתה ההלכתית ומקשה עליה ממקרה מסוים.

- (א) תאר את המקרה המדובר.
(ב) מדוע מקרה זה קשה? (ז"א מה ההתלבטות העולה במקרה זה?)

---

11. הגמרא מנסה לפתור בעיה (=קושיא) זו ע"י משנתנו. כיצד?

---

12. מהי מסקנת הגמרא בשאלה זו? (עיין 'הלכה ברורה' אות ה')

דף ו' – ז.' / "סמך לו כתל אחר...איסוריתא דמחוזא והדר"

13. מהו הדין המובא במשנה בהקשר לציטוט הנ"ל?

---

14. "סמך לפלגא סמך לכולא וכו' " – מהי מחלוקת רב הונא ורב נחמן?

---

15. מהם המקרים בהם כל אחת מדעות הנ"ל מודה לחבירתה?

---

16. באר את המקרים דלקמן וטעמם:

(א) "בי כוי לא הוי חזקה אע"ג דעביד ליה הימלטי".

(ב) "אחזיק להורדי לא אחזיק לכשורי".

(ג) "אחזיק לכשורי אחזיק להורדי".

(ד) "אחזיק לנטפי אחזיק לשפכי".

(ה) "אחזיק לשפכי אל אחזיק לנטפי".

(ו) "צריפא דאורבני". (ביאור בלבד!)

---

17. רב נחמן בשם שמואל מצטט דין. מהו?

---

18. "ור"נ דידיה וכו"

- (א) מהו הפירוש המילולי של "ורב נחמן דידיה"?
- (ב) מה משמעות אמירה זו?
- (ג) מהו הדין שאמר ר"נ?

---

19. הגמרא שואלת על דברי "ר"נ דידיה" "למאי?" ומיד אח"כ מנסה לתת תשובה לשאלתה במס' דרכים.

- (א) מה משמעותה של שאלה זו?
- (ב) מדוע הדין הראשון, קרי רב נחמן בשם שמואל, מובן, ואילו רב נחמן בשם עצמו אינו מובן?

---

20. "לעולם לנתפס עליו כגנב..."

- (א) בכך הגמרא עונה על שאלתה (המוזכרת בשאלה 3 דלעיל), באר את התשובה.
- (ב) מהי קושיית הגמרא על תשובה זו?
- (ג) כיצד מיישבת הגמרא קושי זה?

---

21. "אמר רב הונא תחתון..."

- (א) פרט את מחלוקת רב הונא ורב חסדא.
- (ב) מה פירוש ומה משמעות הביטוי "תניא כוותיה"?

---

22. כתוב בלשונך את הסיפור על טענותיו השונות המופיע מהמ"ל "הנהו בי תרי...".

---

23. "אמר רב חמא..." עד "...איסוריתא דמחוזא והדר".

- (א) מה פוסק רב חמא? פרט ודייק היטב!
- (ב) מה פירוש "ואתנו גבי הדדי"?
- (ג) במה חולק רבה על רבנן?

דף ז.ז' – ז':/ "ההוא גברא דהוה בני אשיתא... " עד המשנה

1. למד את הגמרא מהמ"ל "ההוא גברא דהוה בני אשיתא" וכו' עד "בדין קא מעכב" (שורה צרה אחרונה) כתוב במילותיך מהו המקרה? ומה נפסק להלכה במקרה זה?
[מומלץ, ללמוד עם פירוש רבנו גרשום על סוגיא זו!]

---

2. "והא תו למה לי?" – מהי שאלת הגמרא?

---

3. "הא קמ"ל...ציבי בעלמא." – מהי תשובת הגמרא?

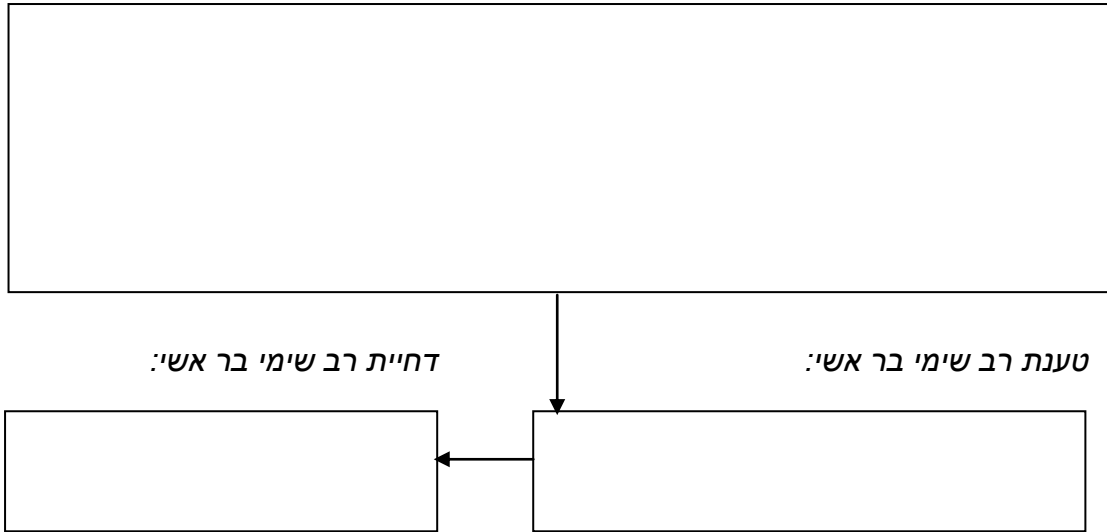
4. "הנהו בי תרי אחי..." – סכם את המקרה ואת פסק ההלכה בסכמה דלקמן:

המקרה:

רב חמא:

הדיון בין רבינא לרב אשי (עד: "כי היכי דדרו אבהתן"):

5. מהי מחלוקת נהרדעי ורבא?

---

6. "ההוא שטרא דיתמי..."

(א) מהו המקרה?

(ב) מה טענת רב חמא ומה נימוקו?

---

7. "אמר לי רב אחא בריה דרבא..."

(א) מהי תשובת רבינא?

(ב) במה חולק עליו מר זוטרא בריה דרב מרי ומה נימוקו?

דף יא' - יא': / משנה עד "כולן משתמשות במבוי"

אחר הפסקה ארוכה של דפי עבודה שבנו אליהם בשמחה גילה ודיצה. בהצלחה!!!
 1. השלם את הטבלה הבאה המתייחסת למשנה:

המקרה	הדין
חצר	
שדה	
גינה	
טרקלין, מורן, שובך, טלית, מרחץ, בית בד, בית שלחין.	
זה הכלל...	
בזמן ששניהם רוצים...	
כתבי הקודש	

2. "א"ר אסי"ר יוחנן..."

- (א) באר את הדין המובא בשמם.
 (ב) מהי הראיה מהבריתא? ("תניא נמי הכי...")
 (ג) מה הקושיא מהמשנה על בריתא הנ"ל וכיצד הגמרא מיישבת קושי זה?

---

3. "אמר רב הונא חצר מתחלקת..."

- (א) באר את מחלוקת רב הונא – רב חסדא.
(ב) איזו דעה מתחזקת מהבריתא? פרט.

---

4. אכסדרה

- (א) מה דינה לפי רב הונא? כיצד מנמק רב הונא דין זה?
(ב) מהי קושית רב ששת על דברי רב הונא?
(ג) כיצד מיישבת הגמרא קושיא זו?

---

5. "בעא מיניה רב הונא מרבי אמי אחד מבני מבוי..."

- (א) באר את שאלת רב הונא. התייחס להתלבטות.
(ב) מהי הכרעת רבי אמי? העזר בהלכה המופיעה ב'הלכה ברורה'.

---

6. "אחד מבני מבוי שביקש לסתום כנגד פתחו..."

- (א) מהו המקרה, מה הדין ומה טעמו?
(ב) מה הקושיא מהבריתא על דברי רב הונא?
(ג) כיצד מיישבת הגמרא קושיא זו?
